

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/49/2019
Identifikačné číslo spisu: 8116011881
Dátum vydania rozhodnutia: 06.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8116011881.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Ivetty Macejkovej PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 6. novembra 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného S. N., o dovolaní obvineného podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2To/51/2017 z 11. apríla 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného S. N. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 41T/76/2016 z 3. novembra 2017, bol obv. S. N. uznaný za vinného zo spáchania zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c, ods. 4 Trestného zákona, s poukazom na ust. § 138 písm. b, písm. i) Trestného zákona, pre skutok podrobne rozpísaný vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu.

Za to mu bol uložený podľa § 276 ods. 4 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 36 písm. j, písm. n) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol obvinený na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Okresný súd zároveň obvinenému uložil podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona trest prepadnutia majetku a podľa § 61 ods. 1, ods. 6 Trestného zákona trest zákazu činnosti vykonávať akúkoľvek účtovnú činnosť podľa zák. č. 222/2004 Z. z. v rámci obchodných spoločností na dobu 6 rokov.

Okresný súd takto rozhodol po tom, ako na hlavnom pojednávaní (č. l. 2935 - 2977) obvinený S. N. urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný (č. l. 2945) a súd uznesením prijal vyhlásenie obvineného o priznaní viny (č. l. 2946). Procesným dôsledkom uvedeného postupu bolo nevykonanie dokazovania, vo vzťahu k výroku o vine (§ 257 ods. 8 Trestného poriadku), a okamžité nadobudnutie právoplatnosti vyhláseného rozsudku vo výroku o vine, a tak i nemožnosť napadnúť tento výrok odvolaním.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podali odvolanie obvinený N. i prokurátor. Krajský súd v

Prešove o podaných odvolaniach rozhodol rozsudkom, sp. zn. 2To/51/2017 z 11. apríla 2018 (č. l. 3654 - 3682) tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného S. N. zamietol ako nedôvodné, keď zároveň zrušil rozsudok okresného súdu v časti týkajúcej sa iného obvineného.

Obvinený S. N. podal dovolanie proti označenému rozsudku Krajského súdu v Prešove z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (č. l. 3837 - 3844, 3870 - 3875) a navrhol, aby najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2To/51/2017 z 11. apríla 2018 a rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. sp. zn. 41T/76/2016 z 3. novembra 2017, pretože konaním Okresného súdu Prešov a Krajského súdu v Prešove boli porušené jeho práva a slobody podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, čl. 47 ods. 2, ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1 Dohovoru. „Porušenie mojich základných práv v súvislosti s prejednávaním tejto trestnej veci je, že všeobecné sudy prihliadli aj na také dôkazy, ktorých zabezpečenie zo strany OČTK trpelo od začiatku chybou zákonnosti. Jedná sa o všetky predmety zaistené pri jednotlivých prehliadkach, ktoré boli v danej trestnej veci vykonané najmä ako prvotné procesné úkony. Všetky veci, ktoré boli pri daných úkonoch zaistené, boli získané v rozpore so zákonom. Z uvedeného dôvodu žiadnu zo zaistených vecí nemožno použiť v tomto trestnom konaní ako dôkaz, keďže nespĺňa požiadavku kladenú na ne v ust. § 119 Trestného poriadku. Jedná sa o absolútnu neúčinnosť takých dôkazov. Možno uzavrieť, že rozhodnutia všeobecných súdov sú postavené aj na nezákonne získaných dôkazoch“. Ďalej obvinený namietol nedostatočné odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších stupňov, pretože „z nich nemožno vyvodíť spôsob, akým sa vysporiadali s obhajobnými argumentami, čo bez ďalšieho zakladá nepreskúmateľnosť daných rozhodnutí a teda ich nezákonnosť“.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor tak, že „zo zápisníc o vykonaní domových prehliadok nie sú potvrdzované ním tvrdené skutočnosti. Domové prehliadky boli vykonané v súlade so zákonom a po predchádzajúcej výzve na dobrovoľné vydanie vecí. Navyiac z jeho vyjadrenia na č. l. 446 jednoznačne vyplýva, že časť vecí vydal dobrovoľne“. Prokurátor navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na mieste kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že nie je možné o dovolaní rozhodnúť v súlade s návrhom obvineného, pretože je zřejmé, že nebol splnený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom, v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012 - I.).

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlási, že je vinný zo spáchania skutku, alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo urobí vyhlásenie podľa ods. 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g), písm. h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že:

- odvolanie i dovolanie je možné podľa len proti výroku o treste, výroku o náhrade škody, či výroku o

ochrannom opatrení,

- dovolanie je možné podať aj proti výroku o vine, ale len podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (viď. § 257 ods. 5 Trestného poriadku),
- ak odvolanie proti výroku o treste, výroku o náhrade škody, či výroku o ochrannom opatrení nepodal obvinený a ani prokurátor, tak dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (nie z iného dôvodu) proti výroku o vine, ktorý bol vyhlásený pri postupe podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, môže podať na podnet len minister spravodlivosti Slovenskej republiky (obmedzenia uvedené v ust. § 369 ods. 2 Trestného poriadku a v § 372 ods. 1 Trestného poriadku platia bezvýhradne -R 12/2017),
- ak obvinený podal odvolanie proti výroku o treste, alebo ak odvolanie proti výroku o treste podal prokurátor a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného (§ 372 Trestného poriadku), môže obvinený podať dovolanie proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa pre „nespokojnosť“ s rozhodnutím súdu vo výroku o treste, resp. aj pre „nespokojnosť“ s výrokom o vine, ale len podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane III. ÚS 347/2018).

Ako je vidieť, žiadny zo subjektov oprávnených podať dovolanie (§ 369 Trestného poriadku) nie je za žiadnych okolností oprávnený podať dovolanie proti výroku o vine rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e), písm. f), písm. g), písm. h), písm. i), písm. j), písm. k), písm. l), písm. m), písm. n) Trestného poriadku. Jediný prípustný dôvod dovolania proti vyššie označenému rozhodnutiu (výroku o vine, po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny) je podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a to len v prípadoch uvedených vyššie a spôsobom uvedeným tiež vyššie.

Obvinený podal dovolanie prostredníctvom obhajcu, správne podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (jediný možný dovolací dôvod v takejto veci), ktoré však vyargumentoval najmä okolnosťami, ktoré nespádajú do okruhu tohto dovolacieho dôvodu.

Obvinený v odvolaní, dovolaní i v replike na vyjadrenie prokurátora k dovolaniu zhodne dôvodil, že prvotné dôkazy v prípravnom konaní boli vykonané nezákonným spôsobom a preto nemohli na ne súdy prihliadať pri rozhodovaní (viď. citácie na strane 2, 3 tohto rozhodnutia). Takéto dovolacie argumenty obvineného celkom nesporne zodpovedajú dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorý však nemožno v prípade obvineného N. v predmetnej veci uplatňovať s ohľadom na zákonné obmedzenie vyplývajúce z ust. § 257 ods. 5 posledná časť vety Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že obvinený N. priznal vinu. Tým, že okresný súd rozhodol o prijatí vyhlásenia menovaného o priznaní viny, sa výrok o vine stal ihneď právoplatným. V ďalšom konaní okresný ani krajský súd nevykonali žiadne dôkazy vo vzťahu k výroku o vine týkajúcim sa obvineného N. a preto argumenty obvineného v dovolaní o nezákonnosti vykonaného dokazovania vo vzťahu k nemu nemôžu obstáť. O to viac to platí, ak takéto argumenty (zodpovedajúce dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku) ani nemôžu byť podkladom dovolania v prípade, ak obvinený prizná vinu a súd následne postupuje podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku s ohľadom na ust. 257 ods. 5 posledná časť vety Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom miere je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi záujmami, ktoré sú predmetom

ústavnej ochrany.

Zásada práva na obhajobu obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Takáto situácia v predmetnej veci nenastala.

Obvinený v dovolaní namietal, že súdy nižších stupňov sa nevysporiadali s jeho obhajobnou argumentáciou. Z odôvodnení rozhodnutí okresného i krajského súdu je zrejmé, že obidva súdy venovali náležitú pozornosť odôvodneniu výroku o treste, ktorý mohol obvinený N. ako jediný výrok napadnúť odvolaním. Obidva súdy primeraným a dostatočným spôsobom vysvetlili, prečo a na základe akých právnych úvah dospeli k výroku o treste (okresný súd) a prečo nebolo možné obvinenému uložiť miernejší trest (krajský súd). Nemožno preto konštatovať, že by súdy nereagovali na jeho obhajobnú argumentáciu, ktorá sa vecne a relevantne dotýkala výroku o treste, ktorý ako jediný bol z jeho strany napadnutelný odvolaním.

Ďalšie obhajobné argumenty spočívajúce v poukazaní na „nezákonné dokazovanie" nemohol žiadny súd akceptovať, pretože obvinený sa sám, z vlastnej vôle, nepochybne po zrelej úvahe a zvážení taktiky ďalšej obhajoby, vzdal (priznaním viny) práva na kontradiktórny proces a preto sa dôkazy vo vzťahu k jeho vine nevykonávali. So zreteľom na to ani nemôže obvinený očakávať ani od dovolacieho súdu vysvetlenia a právne úvahy k zákonnosti či nezákonnosti dôkazov.

Z uvedeného je zrejmé, že žiadny dovolací argument obvineného nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ani iný) a preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.